

Rapport

Dalgasskolen

December 2004

Indholdsfortegnelse

1. Arbejdsgruppens kommissorium og sammensætning	3
2. Elevtal og tosprogsprocent på Dalgasskolen.	4
ELEV TAL OG TOSPROGS PROCENT PÅ DALGASSKOLEN I SKOLEÅRET 2004 - 05	4
ELEV TAL OG TOSPROGS PROCENT I DALGASSKOLENS DISTRIKT FOR DE KOMMENDE ÅRGANGE	5
ELEV TAL OG TOSPROGS PROCENT I BH.KL. TIL 9. KLASSE I SKOLEÅRET 2004 – 05	5
3. Hvornår er tosprogsprocenten et problem?	6
4. Hvad gør andre kommuner med en høj koncentration af tosprogede børn?	7
5. Løsningsmuligheder	9
5.1 ÆNDRING AF SKOLESTRUKTUR/SKOLEDISTRIKTSGRÆNSER	9
5.2 FLYTNING AF TOSPROGEDE ELEVER FRA DALGASSKOLEN TIL ANDRE SKOLER	11
5.3 BOLIG- OG BOSÆTNINGSPOLITIK	12
5.4 INITIATIVER, DER KAN GØRE DALGASSKOLEN ENDNU MERE ATTRAKTIV.	12
5.5 SPECIELT VEDRØRENDE DEN NUVÆRENDE BØRNEHAVEKLASSE.	13
6 anbefalinger	14
Bilag 1	15
NEDLÆGGELSE AF RØNBJERG SKOLE	15
Bilag 2 - A	16
Bilag 2 - B	17
OVERSIGT OVER FORDELING AF ELEVER OG KOMMENDE ELEVER I BRÅRUP SKOLES DISTRIKT.	17
Bilag 3	18
SAMMENLÆGNING AF DALGASSKOLEN OG BRÅRUP SKOLE	18

1. Arbejdsgruppens kommissorium og sammensætning

Den 10. august blev der afholdt møde mellem Dalgasskolens bestyrelse og Børne- og Familieudvalget. Formålet med mødet var at drøfte de udfordringer, skolen har omkring en helt aktuel børnehaveklasse samt udarbejde forslag til en mere langsigtet strategi.

Skolebestyrelsen havde i brev af den 16. juni 2004 henvendt sig til Børne- og Familieudvalget. I brevet beskriver skolebestyrelsen situationen på skolen vedrørende procenten af tosprogede elever på Dalgasskolen. Bestyrelsen giver udtryk for en bekymring for om elevsammensætningen i nuværende børnehaveklasse og for om, at der i løbet af få år vil være mere end 50 % tosprogede elever på Dalgasskolen. Skolebestyrelsen skriver endvidere, at forældre til både tosprogede og danske børn har et stort ønske om integration, men at opgaven vokser dem over hovedet.

På mødet den 10. august blev det besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra ledelse, medarbejdere og skolebestyrelse på Dalgasskolen samt repræsentanter fra Børne- og Familieudvalget og forvaltningen.

På Børne- og Familieudvalgsmøde den 24. august vedtoges flg. kommissorium:

Arbejdsgruppen har til opgave,

- at drøfte forslag fra Dalgasskolen vedrørende børnehaveklassens undervisning i skoleåret 2004-05
- at udarbejde idekatalog med forslag til, hvordan det fremover gøres muligt at få flere af skoledistriktets børn til at vælge Dalgasskolen, samt at fastholde nuværende elever på skolen
- at udarbejde idekatalog med forslag til, hvordan antallet af børn på Dalgasskolen kan øges
- at udarbejde et idekatalog med forslag til hvordan lokalområdet inddrages

Og der er udpeget flg. til arbejdsgruppen

Helle Fløystrup – skolebestyrelsesrepræsentant

Peter Martiny - skolebestyrelsesrepræsentant

Henning Pedersen - konst. skoleinspektør

Anni Davidsen – medarbejderrepræsentant

Martin Bach-Vilhelmsen – formand for Børne- og Familieudvalget

Niels Holck – medlem af Børne- og Familieudvalget

Ingelev Jensen – forvaltningsdirektør

Henriette Helge – skolechef

Sekretær for arbejdsgruppen: pæd. adm. Konsulent Anne Daugbjerg

2. Elevtal og tosprogsprocent på Dalgasskolen.

Dalgasskolen har i indeværende skoleår 285 elever fra børnehaveklasse til 9. klasse. Elevantallet på de enkelte årgange varierer en del, men er normalt højest på 7 – 9 klassetrin, hvor der modtages børn fra Rønbjerg. Elevantallet har i de senere år været faldende. I takt hermed er skolen ved at ændre sig fra en 2-sporet til en 1-sporet skole på klassetrinnene op til 6. klasse.

Ca. 30 % af eleverne på skolen er tosprogede. Tosprogsprocenten er højest på de yngste klassetrin og lavest i overbygningen. I indskolingen er 55 % tosprogede. På mellemtrinnet er 33 % tosprogede, mens 16 % er tosprogede i overbygningen.

Tabel 1

Elevtal og tosprogsprocent på Dalgasskolen i skoleåret 2004 - 05

Klassetrin	Elevtal	Antal tosprogede	Tosprogsprocent
0	14	11	79
1	21	8	38
2	25 60	14 33	56 55
3	26	8	31
4	30	13	43
5	31	9	29
6	23 110	6 36	26 33
7	46	7	15
8	42	6	14
9	27 115	5 18	18 16
I alt	285	87	30

De yngste årgange på skolen har således haft en stadig højere andel af tosprogede elever. Det skyldes imidlertid ikke, at antallet af tosprogede børn på skolen har været stigende, men derimod at antallet af danske børn har været faldende. Det faldende antal danske børn på skolen skyldes dels, at der i skolens distrikt har været et fald i antallet af børn fra danske familier og dels, at flere danske familier har valgt at lade deres børn gå på en anden skole end Dalgasskolen.

I indeværende skoleår drejer det sig om i alt 69 børn (bh.kl. – 9. kl), som forældrene har valgt at tilmelde en anden skole end Dalgasskolen fortrinsvis Brårup skole og Friskolen. Der er næsten udelukkende tale om danske børn. Havde disse forældre valgt Dalgasskolen ville tosprogsprocenten i indskolingen have været 42 % i stedet for 55 % og på mellemtrinnet 25 % i stedet for 33 %.

Som det fremgår af nedenstående tabel 2 er der ca. 25 – 30 børn i de fødselsårgange der i de kommende år skal påbegynde skolegangen i Dalgasskolens distrikt. Af disse børn er godt 30 % tosprogede. Til- og fraflytninger til distriktet i årene frem til påbegyndelse af skolegangen kan naturligvis påvirke billedet noget. Den største usikkerhed er imidlertid næppe flyttemønstret, men derimod i hvilket omfang forældrene, herunder specielt de danske vil vælge en anden skole end Dalgasskolen til deres børn. Hvis det er samme antal, der fravælger Dalgasskolen, som i de senere år, vil tosprogsprocenten komme til at ligge på 40 – 50 %.

Tabel 2***Elevtal og tosprogsprocent i Dalgasskolens distrikt for de kommende årgange***

Børn født i:	Skolestart i bh.kl.	Elever i alt	Heraf tosprogede	Procent
1998	2005	7	4	28 %
1999	2005	29	6	
2000	2006	31	9	29 %
2001	2007	29	12	41 %
2002	2008	25	7	28 %
2003	2009	25	7	28 %
1998 - 2003	2005 – 2009	146	45	31 %

For Skive Kommunes skoler som helhed ligger tosprogsprocenten på 8 %. De tosprogede elevers fordeling på skoler fremgår af nedenstående tabel 3.

Tabel 3***Elevtal og tosprogsprocent i bh.kl. til 9. klasse i skoleåret 2004 – 05***

Skole	Elevtal bh.kl. – 9.kl.	Heraf tosprogede elever	Tosprogsprocent
Brårup	646	57	9 %
Rønbjerg	98	3	3 %
Hem	115	3	3 %
Højslev	469	3	1 %
Nr. Søby	119	0	-
Resen	540	15	3 %
Skivehus	433	25-28	6 %
Aakjær	440	68	16 %
Ørslevkloster	122	0	-
Dalgasskolen	284	87	30 %
I alt	3266	263	8 %

Som det fremgår af tabellerne ligger kommunens integrationsopgave vedrørende skolebørn overvejende på Dalgasskolen. Det stiller skolen over for udfordringer, der adskiller sig markant fra de øvrige skoler.

Dalgasskolen er i dag kendetegnet ved at de forældre, der vælger Dalgasskolen er en meget stor ressource.

3. Hvornår er tosprogsprocenten et problem?

Kommunernes Landsforening afholdt den 21. oktober 2004 en konference om undervisning af tosprogede børn. På konferencen var der oplæg fra forskere og praktikere fra kommuner, som gennem mange år har haft meget høj koncentration af tosprogede børn i visse områder og på bestemte skoler.

Der var overraskende stor overensstemmelse mellem de forskellige oplægsholderes oplevelser af, hvilke virkninger og udfordringer en stadig stigende koncentration af tosprogede børn giver en skole.

Det generelle billede, der blev tegnet, er at så længe tosprogsprocenten ikke overstiger 25 - 30 % kan de pædagogiske udfordringer og integrationen håndteres af de fleste almindelig rummelige folkeskoler.

Når tosprogsprocenten bevæger sig op i intervallet mellem 25 % og 50 %, bliver udfordringerne stadig større. Når op mod halvdelen af eleverne er tosprogede, hæmmes integrationen, idet danske værdier og dansk kultur bliver mindre tydelig, og det er ikke altid dansk, der tales i frikvarterer og i fritiden. Mangelfulde danskkundskaber kan gå ud over det faglige niveau i specielt de ældste klasser. Forældresamarbejdet bliver vanskeligere. De danske forældre og til en vis grad også de tosprogede forældre bliver mere og mere bekymrede for deres børns skolegang og overvejer at vælge skolen fra.

Erfaringer fra kommuner med mange tosprogede elever viser, at når de tosprogede på en skole udgør mere end halvdelen, er der en meget stor risiko for, at der sker en flugt fra skolen, hvor de danske forældre og også de stærke tosprogede forældre vælger skolen fra. Konsekvensen kan blive en skole med en overordentlig høj tosprogsprocent og med social slagside. I flere af de store bykommuner er der eksempler på skoler, hvor de tosprogede elever udgør næsten 100 %.

Såfremt der ikke ændres i de bestående vilkår, vil der være en overhængende risiko for, at udviklingen på Dalgasskolen forværres.

På Dalgasskolen er 30 % af eleverne som nævnt tosprogede, men på enkelte klassetrin (bh. kl. og 2. kl) er over halvdelen tosprogede. Dalgasskolens ledelse, medarbejdere og bestyrelse kan genkende en stor del af det billede, som blev tegnet på konferencen.

Flere danske forældre i skoledistriktet vælger at flytte deres børn til andre skoler. Det skyldes ikke utilfredshed med undervisningen på Dalgasskolen, men udelukkende at de kulturelle og religiøse forskelle får afgørende betydning jo flere tosprogede elever, der er i klassen.

Integrationen bliver derfor vanskeliggjort bl. a. fordi der bliver risiko for grupperinger blandt eleverne.

For klasser med en høj tosprogsprocent betyder det også et relativt større frafald af tosprogede elever og forældre i forbindelse med aktiviteter og arrangementer, der ligger ud over den rene klasseundervisning, når skoletraditioner og danske årstidstraditioner holdes i hævd.

I takt med at børnene bliver større, sker en stadig større adskillelse specielt blandt pigerne, der af kulturelle og religiøse grunde ikke deltager i fritids- og foreningsliv.

De tosprogede børn på Dalgasskolen er endvidere typisk fra familier, som er kommet hertil for en del år siden. Børnene er således født her i landet og har et godt dansk ved skolestart. Ofte opleves der dog senere i skoleforløbet sproglige begrænsninger, som sammen med en anden kulturel baggrund kan give anledning til faglige bekymringer.

Dalgasskolen har dog hidtil ved læseprøverne i 1., 2. og 3. klasse samt ved afgangsprøverne i 9. klasse kunnet præstere resultater, der er fuld på højde med Skive kommunes øvrige skoler.

4. **Hvad gør andre kommuner med en høj koncentration af tosprogede børn?**

Der findes desværre ikke endnu en samlet oversigt over, hvilke initiativer der er taget i de kom-muner og skoler, som gennem mange år har haft flere tosprogede elever end Skive og Dalgasområdet.

Regeringen har på baggrund af diverse undersøgelser iværksat flere initiativer og bebudet lovændringer med det formål at komme såvel kommuner som skoler til hjælp. Bl.a. vil Undervisningsministeriet over de næste to år indsamle erfaringer fra skoler og kommuner samt fremsætte lovforslag til en bedre integration.

I den offentlige debat i presse, fagkredse og fagblade ansues problemet dels som et fordelingsproblem dels som et skoleudviklingsproblem.

Kommunernes Landsforening fremlagde som tidligere nævnt på konferencen i Odense erfaringer fra 3 forskellige kommuner, hvor skoler har gjort erfaringer med henholdsvis en spredningsmodel og forskellige skoleudviklingsmodeller.

Albertslund Kommune (spredningsmodel)

I kommunen som helhed er der ca. 30 % tosprogede børn pr. årgang. Kommunens politik har været at få så ligelig en fordeling af de tosprogede elever på skolerne som muligt ud fra et ønske om at kunne tilbyde den bedst tænkelige undervisning til alle kommunens elever.

Kommunen har en tradition for ofte at ændre skoledistriktsgrænser for at opnå en optimal udnyttelse af skolernes kapacitet. Afgrænsning af skolernes distrikter anvendes også til at sikre en spredning af de tosprogede elever. For nogle skoler er skoledistriktet endog geografisk usammenhængende netop for at fremme en mere ligelig fordeling af de tosprogede børn. Denne politik er nemmere at realisere i Albertslund end de fleste andre steder, fordi kommunen dækker et lille geografisk område med relativ kort afstand mellem skolerne og fordi det er en relativ ny by uden lang historisk lokalidentitet.

I kommunen testes endvidere alle 3 – 4 årige af en talepædagog. De børn, som har behov for at modtage sprogstimulering testes igen før skolestart. De børn, der ved skolestart har behov for enten basisundervisning eller supplerende undervisning i dansk som andetsprog fordeles efter en konkret vurdering af deres undervisningsbehov til den skole, der bedst kan opfylde behovet. Desuden tages der hensyn til børnenes modersmål, idet børnene fordeles sprogrækkevis. Disse specialtilbud til tosprogede børn placeres derefter på skoler med relativt få tosprogede børn.

Der er sat spørgsmål ved lovligheden af Albertslundmodellen med tvungen forflyttelse af nogle af de tosprogede elev til andre skoler end distriktskolen, men regeringen har bebudet at det nødvendige lovgrundlag vil foreligge inden næste skoleårs begyndelse.

Århus Kommune (magnetskolemodeller)

Århus Kommune har ikke som primært mål haft at ændre på det forhold, at der på nogle århusianske skoler er over 90 % tosprogede elever, men målet har i højere grad været en generel skoleudvikling og holdningsbearbejdning med henblik på at fastholde og tiltrække skoledistriktets elever.

Skolerne har på forskellig vis profileret sig i lokalsamfundet og alle peger på nødvendigheden af et intensiveret skole- hjeamsamarbejde med større krav til såvel danske

som tosprogede familier. Skolerne har på forskellig vis imødekommet de tosprogede familiers behov i form af f.eks. kontaktlærerordninger, informations- og dialogmøder, samarbejde med tolke og / eller tokulturelle medarbejdere samt tidlig vejledning om skole- og ungdomsuddannelser.

Sammenfattende kan det siges, at udviklingen går i retning af:

- en interkulturel undervisning og dansk som andetsprog som en dimension i alle fag og fagområder
- en større faglighed, fleksibel tilrettelæggelse, udvidet undervisningsdifferentiering i form af holddannelse
- en sammenhængende hverdag med inddragelse af fritidslivet
- udvidet samarbejde med børnehaver, andre skoler, idrætsforeninger, ungdomsskoler og fritidsklubber
- formaliseret videreuddannelse af personale og ledelse
- øgede bevillinger til målrettede opgaver

Det er endnu for tidlig at vurdere hvilken effekt magnetskolemodellen har, idet den først er påbegyndt ved dette skoleårs start og kun på 3 skoler i Århus.

Esbjerg Kommune – Bakkeskolen (model effektive skoler)

Bakkeskolens mål er et generelt højt fagligt niveau på alle områder. Målet er at kunne kvalificere alle skolens elever til såvel gode resultater ved folkeskolens afgangsprøver samt succes i ungdomsuddannelserne.

Midlerne har bl.a. været:

- et udvidet timetal og fastholdelse af skematimer i dansk og matematik
- en hyppig brug af testning og løbende evaluering
- veluddannet personale og ledelse
- udvidet samarbejde
- ekstra ressourcer til sprog- og specialpædagogiske opgaver

Udover de nævnte kommuner har såvel Odense, Svendborg som flere københavnske kommuner forsøgt at påvirke elevsammensætningen på skolerne ved at ændre skoledistrikterne eller ved at tilføre ekstra ressourcer til forsøgs- og udviklingsarbejder på skoler med en høj andel tosprogede elever for at fastholde og tiltrække grunddistriktets børn.

Odense Kommune

I Odense er hovedprincipperne, at de tosprogede børn skal gå ind i skolens liv på lige fod med andre elever, og at skolens forældresamarbejde skal tilrettelægges, så forældre til tosprogede børn også kan deltage.

Desuden arbejdes der med følgende indsatsområder:

- udvidet skoletilbud med undervisning og fritidsaktiviteter for børn i 0. – 3. klasse
- skoler med mindst 50 % tosprogede elever skal sørge for, at eleverne har mulighed for at lave aktiviteter med danske børn, f.eks. i form af venskabsklasser
- skolerne skal tilbyde tosprogede forældre støtte til at forstå undervisningen og skolens principper
- skolerne skal åbnes for tosprogede forældre, så der er mulighed for at få uformel viden om skolens liv og det danske skolesystem

Svendborg Kommune og Københavns Kommune

Der arbejdes i øjeblikket i Svendborg og i to københavnske bydele med forsøg med samarbejde mellem to typer magnetskoler:

- magnetskole A er en skole med flere end 50 % tosprogede elever, som via ekstra ressourcer, skoleudvikling og opsøgende virksomhed skaber en skole, der kan tiltrække danske børn.
- magnetskole B er en skole med færre tosprogede elever, som reserverer nogle pladser til tosprogede elever, forstøet på den måde, at grupper af tosprogede fra magnetskole A` distrikt får tilbud om fortrinsret til ledige pladser på skolen. Pladser, som i dag typisk besættes af danske elever fra nærliggende magnetskole A` distrikt.

Haderslev Kommune

Af Haderslev Kommunes styrelsesvedtægt fremgår, at alle nyankomne og nytilmeldte tosprogede elever indskrives i forvaltningen. De elever, der ikke behersker dansk på et rimeligt niveau placeres på modtagehold på forskellige skoler på baggrund af konsulentens vurdering. Samtidig indskrives eleven i en dansk klasse og integreres efterhånden i takt med den sproglige og kulturelle læring.

Det tilstræbes, at eleverne forbliver på den skole, hvor de har fået modtageunder-visning. På den måde forsøger man at leve op til intentionen om, at der normalt ikke må være mere end 3 – 4 tosprogede elever pr. klasse og det oplyses, at det lykkes at holde en tosprogsprocent på under 20 %.

5. Løsningsmuligheder

På baggrund af bl.a. inspiration fra initiativer i andre kommuner har arbejdsgruppen drøftet en lang række muligheder for at reducere koncentrationen af tosprogede på Dalgasskolen samt at udvikle Dalgasskolen til en endnu bedre og mere attraktiv skole end den allerede er i dag.

I afsnit 5.1 er forskellige muligheder for at ændre skolestruktur og skoledistrikter nævnt.

5.1 Ændring af skolestruktur/skoledistriktsgrænser

Hovedproblemet for Dalgasskolen er, at antallet af danske børn har været faldende i de senere år. Udover et generelt fald i elevtallet på skolen har det medført, at de tosprogede elever udgør en stadig stigende andel. Det mest sikre og effektive middel til at forøge elevtallet og reducere to-sprogsprocenten er at ændre skoledistriktsgrænsen og/eller skolestrukturen.

Nedlæggelse/ændring af Rønbjerg Skole

I dag overføres eleverne fra Rønbjerg Skole til Dalgasskolen efter 6. klasse. Det vil være muligt at overføre eleverne allerede efter 2./3. klasse eller helt at nedlægge Rønbjerg skole. Elevtallet på Dalgasskolen vil derved blive bragt op på 35 – 40 elever pr. årgang med ca. 20 % tosprogede elever, jf. bilag 1, på de årgange hvor børnene fra Rønbjerg kommer på Dalgasskolen.

Det siger sig selv, at en ændring af Rønbjerg skole, specielt en total nedlæggelse af skolen, vil møde stærk modstand i lokalområdet, og det kan ikke udelukkes, at der vil blive taget initiativ til dannelse af en friskole, hvorved den ønskede virkning på Dalgasskolen reduceres/minimeres.

Flytning af skoledistriktsgrænsen mellem Dalgasskolen og Brårup skole

Det har ofte været overvejet at overføre dele af Brårup skoles distrikt til Dalgasskolen. Det vil aflaste Brårup skole, hvor der er kapacitetsproblemer og styrke Dalgasskolen, som har ledig kapacitet. Samtidig vil tosprogsprocenten på de 2 skoler blive udlignet en del.

I bilag 2 - B er elevtallet i forskellige delområder af Brårup skoles distrikt angivet. Overføres f.eks. Egerishaveområdet eller Glattrupområdet til Dalgasskolens distrikt vil Dalgasskolen vokse til en fuld 2-sporet skole og tosprogsprocenten falde til under 20 %.

Det må forventes at Sønder Boulevard vil blive erklæret trafikfarlig for elever op til 6. klasse. Det vil derfor være nødvendigt enten at trafiksikre skolevejen f.eks. ved etablering af tunnel eller ved at etablere skolebuskørsel.

Uanset hvilket område af Brårup skoles distrikt, der overføres til Dalgasskolen, vil det føles unaturligt for børn og forældre, idet de opfatter sig som bosiddende i Brårup området og knyttet til Brårup skole. Der må derfor forventes modstand og mange ansøgninger om optagelse på Brårup skole. I en tid hvor frit valg mere og mere opfattes som en rettighed - understøttet af flere og flere lovgivningsmæssige initiativer - kan det blive vanskelig at gennemføre en restriktiv administration af reglerne om frit skolevalg, selvom det formentlig vil være juridisk mulig også efter den forestående lovrevision.

Nedlæggelse af Dalgasskolen og Brårup Skole.- Oprettelse af "ny" skole.

I stedet for en skoledistriktsændring mellem Dalgasskolen og Brårup skole kunne man vælge at nedlægge såvel Dalgasskolen som Brårup Skole og etablere en ny skole med ét skoledistrikt i sydområdet med én skolebestyrelse og én ledelse, men med undervisning i begge skolebygninger.

Fordelen ved denne løsning er at det vil give bedre mulighed for en fleksibel udnyttelse af den samlede skolekapacitet på de 2 skoler samtidig med at tosprogsproblemet vil være løst én gang for alle.

Ulempen vil være at det bliver en meget stor skole, hvor det kan være kompliceret at få sammenhæng og helhed. Opdelingen på 2 lokaliteter kan vanskeliggøre at få opbygget en fælles kultur for skolen.

Det samlede elevtal på skolen vil svare til ca. 4 spor pr årgang med formentlig knap 15 % tosprogede, jf. bilag 3.

Der er mange muligheder for fordeling af elever og klasser på de 2 skolebygninger. Én af afdelingerne (indskoling, mellemtrinnet eller overbygningen) kan f.eks. være på Dalgasskolen, mens de to øvrige afdelinger er på Brårup skole. Det vil også være muligt at gennemføre bestemte undervisningsforløb inden for udvalgte fagområder på Dalgasskolen.

Denne løsning vil også kunne medføre visse pædagogiske og faglige muligheder, men det forudsætter naturligvis, at alle involverede (kommunen, ledelsen, medarbejderne, skolebestyrelsen, forældrene og børnene) forholder sig proaktivt.

Sammenlægning af de 2 skoler til én skole skal i givet fald bearbejdes grundigere, end arbejdsgruppen har haft mulighed for. Hvis der skal udarbejdes et egentligt forslag, skal de 2 skolers ledelser og medarbejdere inddrages mere, end det har været tilfældet.

Det må forventes, at forslaget vil indebære udgifter til bygningsmæssige ændringer, som måske i et vist omfang kan finansieres af de midler, der er afsat til bygningsændringer på de 2 skoler. Der kan også være udgifter til trafiksikring, jf. ovenfor.

5.2 Flytning af tosprogede elever fra Dalgasskolen til andre skoler

Andelen af tosprogede elever på Dalgasskolen kan naturligvis også reduceres ved at nogle af de tosprogede elever – frivilligt eller med tvang – undervises på en anden skole end Dalgasskolen. Selvom tosprogsprocenten er forholdsvis høj på Dalgasskolen, drejer det sig kun om gennemsnitligt 8 – 10 tosprogede elever pr årgang. Hvis der blot er 4 – 5 tosprogede familier, der hvert år vælger at lade deres børn gå på en anden skole, vil tosprogsprocenten halveres på Dalgasskolen.

De tosprogede familier og deres børn er gennemgående meget tilfredse med Dalgasskolen, men der er formentlig også nogle af de tosprogede familier, som er bekymrede for deres børns muligheder for at klare sig godt i uddannelsessystemet og i det danske samfund, hvis integrationen hæmmes af en meget høj koncentration af tosprogede klassekammerater. Det er dog erfaringen, at hvis spredningen skal ske af frivillighedens vej, skal rådgivningen og incitamenterne til at vælge en anden skole styrkes.

Med henblik på at fremme den frivillige spredning væk fra Dalgasskolen foreslås det at overveje

- at førskoleklassen på Dalgasskolen flyttes til Brårup skole
- at rådgivningen af de tosprogede forældre om ikke at vælge Dalgasskolen med høj koncentration af tosprogede intensiveres
- at der generelt indføres et etnisk kriterium i forbindelse med behandling af ansøgning om optagelse på anden skole end distriktsskolen. Det vil betyde at tosprogede prioriteres ved ansøgning om overflytning fra Dalgasskolen til Brårup skole, mens danske børn prioriteres den anden vej.
- at der tilbydes gratis skoletransport mellem Dalgas og Brårup
- at det overvejes om det er muligt i højere grad end hidtil at integrere eleverne fra modtageklasserne på Skivehus skole i de almindelige klasser på skolen

En tvungen forflyttelse af de tosprogede elever i lighed med Albertslund Kommune er der i øjeblikket ikke lovhjæmmet til, men det forventes som nævnt, at fremgangsmåden bliver lovliggjort inden skoleåret 2005 – 2006.

Hvis Albertslundmodellen tages i anvendelse skal den gælde alle børn i hele kommunen og ikke kun de tosprogede i Dalgasskolens distrikt. I Albertslund forventes det, at 30 – 50 % af alle tosprogede børn ved test viser sig at have behov for basisundervisning i dansk. I Albertslund samles disse elever på hold med op til 7 elever og placeres på skoler med relativt få tosprogede børn. Overføres denne model til Skive vil det for hver skoleårgang dreje sig om ca. 10 elever, der har behov for særlig danskundervisning, som kunne tilbydes på skoler med få tosprogede elever f.eks. Resen skole og Højslev skole. Alt andet lige ville tosprogsprocenten på Dalgasskolen med tiden falde med 30 – 50 %.

Hvad enten der er tale om tvungen eller frivillig overflytning, vil det betyde udgifter i forbindelse med transport.

Det skal bemærkes, at såfremt de tosprogede forældre vælger andre skoler end Dalgasskolen, vil skolens elevtal umiddelbart blive lavere, men samtidig vil der formentlig være færre danske forældre som vælger Dalgasskolen fra.

5.3 Bolig- og bosætningspolitik

Arbejdsgruppen har drøftet mulighederne for at påvirke bosætningen i distriktet og dermed elevgrundlaget til Dalgasskolen dels gennem nybyggeri og dels i forbindelse med til- og fraflytning i den eksisterende boligmasse.

I Byrådets Planstrategi 2004 er det besluttet at udlægge området bag ved Skive Seminarium til nyt boligområde. Gennemførelsen kræver kommuneplantillæg og lokalplan. Området er endnu ikke detailplanlagt, men det kan formentlig rumme ca. 55 parcelhuse, som vil medvirke til at styrke elevgrundlaget til Dalgasskolen.

Udover ovennævnte område er der desværre ikke mange muligheder for nye boligområder i distriktet. Det vil således næppe gennem nybyggeri være muligt markant at styrke elevgrundlaget til Dalgasskolen.

Boligblokkene på Dalgas Allé indeholder store lejligheder, der tiltrækker de tosprogede familier. Byrådet har tidligere som et forsøg dispenseret for de almindelige anvisningsregler, så boligforeningen fik mulighed for at opprioritere tilflyttere til kommunen, herunder studerende til ledige lejligheder på Dalgas Allé med henblik på at ændre beboersammensætningen. Forsøget havde imidlertid ingen effekt på antallet af tosprogede familier i blokkene, idet det viste sig vanskeligt at udleje de store lejligheder til nye målgrupper.

En mulighed kunne være at søge indrettet større lejligheder i andre områder i byen, men i givet fald vil det formentlig blot betyde tomme lejligheder på Dalgas Allé eller større tilflytning af tosprogede familier fra andre kommuner, så situationen for Dalgasskolen er uændret.

Det er boligforeningens opfattelse at det næppe er realistisk at ændre beboersammensætningen på Dalgas Alle i retning af færre tosprogede familier. Boligforeningen tilføjer i øvrigt at beboersammensætningen ikke giver anledning til problemer i bebyggelsen.

I forbindelse med ejerskifte er det imidlertid en almindelig opfattelse, at det i mindre omfang end i andre parcelhuskvarterer er børnefamilier som køber husene. Årsagen hertil kan være, at Dalgasområdet ikke opfattes som et attraktivt kvarter for børnefamilier.

Arbejdsgruppen vil stærkt anbefale, at der i området igangsættes en debat om områdets image, og hvad der kan gøres for at forbedre det som et attraktivt kvarter for børnefamilier.

Arbejdsgruppen vil i det nye år tage initiativ til en temadag med deltagelse af repræsentanter for områdets foreningsliv (grundejerforeninger, beboerforeninger, idrætsforeninger, skolebestyrelser, daginstitutionsbestyrelser mv.) med henblik på at starte processen.

5.4 Initiativer, der kan gøre Dalgasskolen endnu mere attraktiv.

Dalgasskolen fremstår i dag som en skole med et godt og engageret personale, gode resultater ved folkeskolens afgangsprøver, glade børn og tilfredse forældre. Desuden ligger skolen i et område, der giver rige muligheder for udendørsaktiviteter/-undervisning. Dalgasskolens bygninger giver også mange muligheder for en målrettet differentieret undervisning, idet der er en indretning som muliggør fleksibel holddannelse.

Det er vigtigt at skolen handler aktivt med henblik på ikke blot fortsat at fremstå som en attraktiv skole i udvikling, men også at igangsætte nye initiativer, der kan fastholde skoledistriktets elevgrundlag.

Dalgasskolen kan prioritere specielle tilbud som f. eks.

- Udvidet engelsk, IT, interkulturel skole, international skole (mange sprog), praktisk-musisk skole og naturvidenskabelig skole
- Højt fagligt niveau med udvidet timetal i f. eks. dansk og matematik
- Formaliseret samarbejde med naboskoler
- Efteruddannelse af lærere i dansk som andetsprog
- Udvidelse/styrkelse af eksisterende praksis
 - dobbelttimer på udvalgte klassetrin
 - klasselærerfunktionen
 - skole-hjem samarbejde

Fælles for ovennævnte tiltag er, at det vil være nødvendigt at tilføre ekstra ressourcer til Dalgasskolen.

Dalgasskolen kan fortsætte og forstærke indsatsen på flg. områder

- Information om skolens formål, indhold og praksis
- Forstærket skole-hjem om skolens værdier, normer, opførsel, opdragelse, fritid osv.
- Skolen som mødested for alle forældre
- Ambassadørordning, hvor forældrene på skolen fortæller om skolen
- Øget samarbejde mellem daginstitution og skole
- Studieværksteder/lektiecafé for alle elever
- Tæt samarbejde med områdets foreninger med det formål at etablere en fællesskabsfølelse ved bl.a. at arrangere forskellige fælles aktiviteter rettet mod børnefamilier.

5.5 Specielt vedrørende den nuværende børnehaveklasse.

Det er en del af arbejdsgruppens kommissorium at forholde sig til den nuværende børnehaveklasse, som består af 14 drenge heraf 11 tosprogede.

Skolen har afholdt møde med forældrene og blandt andet forespurgt, om der skulle arbejdes på at flytte klassen til en anden skole for at få en blanding af piger og drenge og en lavere koncentration af tosprogede. Forældrene gav klart udtryk for, at de er glade for Dalgasskolen og ikke ønsker deres børn flyttet til en anden skole. Da forældrene har en lovfæstet ret til at have deres børn til at gå på distriktsskolen forbliver klassen på skolen, hvilket skolens ledelse og medarbejdere også ønsker.

For at sikre mulighed for større kontaktflade for eleverne arbejder indskolingsteamet med

- daglig morgensamling sammen med hele indskoling.
- dørene mellem 1. klasse og bh. klassen er åbne, når der er aktivitetstilbud, hvor der er mulighed for selv at vælge, hvad og hvem man vil arbejde sammen med.
- legedage, hvor alle klasser i indskoling deltager.
- aktivitetsdage for indskoling eks. Mini-ol og motionsdag.
- efterår og forår er der værksteder på tværs af alle klasser i indskoling.
- emneuger sammen med 1. klasse (efterårsemne - bamsetema)
- derudover er alle børn samlet omkring kirkegang til jul, fastelavnsfest og sommerudflugt.

Arbejdsgruppen foreslår at der herudover etableres samarbejde med børnehaveklassen i Rønbjerg og eventuelt også med andre skoler.

6 Anbefalinger

Arbejdsgruppen anbefaler,

- et generelt politisk mål om at højst 25 – 30 % af eleverne i henholdsvis indskolingen, mellemtrinnet og udskolingen på en enkelt skole må være tosprogede,
- at Dalgasskolen i samarbejde med skoleafdelingen inden den 1. februar 2005 udarbejder konkrete forslag til særlige indsatsområder med henblik på at fastholde skoledistriktets elevgrundlag,
- overflytning af førskoleklassen fra Dalgasskolen til Brårup Skole pr. 1. august 2005,
- at daginstitutionerne intensiverer rådgivningen af de tosprogede forældre om at vælge en anden af kommunens skoler med lav tosprogsprocent,
- at Byrådet indfører et etnisk kriterium i forbindelse med behandling af ansøgning om optagelse på anden skole end distriktsskolen. Det vil betyde, at tosprogede prioriteres ved ansøgning om overflytning fra Dalgasskolen til Brårup Skole, mens danske børn prioriteres den anden vej,
- gratis skoletransport til tosprogede elever, der vælger en anden skole end Dalgasskolen,
- at Skivehus Skole i højere grad integrerer eleverne fra modtageklasserne i de almindelige klasser på skolen,
- at kommunen sørger for, at det nye boligområde bag ved Skive Seminarium hurtigst muligt klargøres og udbydes til salg,
- at der tages initiativ til en debat i Dalgasområdet om områdets image og om, hvad der kan gøres for at forbedre det som et attraktivt kvarter for børnefamilier,

Arbejdsgruppen vurderer, at der er risiko for, at ovennævnte forslag ikke er tilstrækkelige til at reducere tosprogsprocenten i indskolingen på Dalgasskolen til 25 – 30 %.

Når det bebudede lovforslag inspireret af Albertslundmodellen foreligger, anbefaler arbejdsgruppen derfor, at lovgivningens muligheder for en yderligere spredning af de tosprogede elever på kommunens skoler anvendes.

Arbejdsgruppen anbefaler endvidere, at det på sigt overvejes at sammenlægge Dalgasskolen og Brårup Skole, hvis det ikke lykkes at realisere målsætningen om max 25 - 30 % tosprogede børn på Dalgasskolen.

Bilag 1

Nedlæggelse af Rønbjerg Skole

Kommende elevtal i alt for Dalgasskolen og Rønbjerg Skole

Børn født i:	Skolestart i bh. kl.	Elever i alt	Heraf tosprogede	Procent %
1999	2005	44	4	9 %
2000	2006	39	7	18 %
2001	2007	34	10	29 %
2002	2008	33	8	24 %
2003	2009	45	9	20 %
Gennemsnit		39	8	20 %

Nuværende elevtal i alt for Dalgasskolen og Rønbjerg Skole

Klasse	Elever i alt	Heraf to- sprogede	Procent
0.	31	12	39 %
1.	31	8	26 %
2.	40	15	38 %
3.	38	8	21 %
4.	44	13	30 %
5.	47	10	21 %
6.	37	6	16 %
7.	46	7	15 %
8.	42	6	14 %
9.	27	5	19 %
I alt	383	90	23 %

Bilag 2 – A

Brårup skoles skoledistrikt delt op i fire underdistrikter

Bilag 2 - B

Øversigt over fordeling af elever og kommende elever i Brårup skoles distrikt.

	Distrikt 1	Distrikt 2	Distrikt 3	Distrikt 4	Andet	
Kommende elever						
Børn født i 2003	13	24	17	4		58
Børn født i 2002	15	18	12	5		50
Børn født i 2001	14	20	26	1		61
Børn født i 2000	13	16	17	6		52
Børn født i 1999	23	15	25	7		70
I alt - ikke indskrevne	78	93	97	23		291
Elever i 0. - 9. afdeling						
Elever i Bh.kl.	21	13	24	8	9	75
Elever i 1. kl.	19	20	23	6	9	77
Elever i 2. kl.	12	19	24	3	6	64
Elever i 3. kl.	15	11	33	5	9	73
Elever i 4. kl.	15	26	16	6	5	68
Elever i 5. kl.	7	17	29	1	8	62
Elever i 6. kl.	11	17	23	18	11	80
Elever i 7. kl.	9	14	23	4	8	58
Elever i 8. kl.	6	22	12	5	8	53
Elever i 9. kl.	8	5	11	9	3	36
I alt 0. - 9. kl	123	164	218	65	76	646

13.09.2004/ggc

Bilag 3

Sammenlægning af Dalgasskolen og Brårup Skole

Samlet kommende elevtal

Børn født i:	Skolestart i bh. kl.	Elever i alt	Heraf tosprogede	Procent
1999	2005	104	17	16 %
2000	2006	82	12	15 %
2001	2007	90	19	21 %
2002	2008	74	13	18 %
2003	2009	82	11	13 %
Gennemsnit		86	14	17 %

Samlet nuværende elevtal

Klasse	Elever i alt	Heraf tosprogede	Procent
0.	89	18	20 %
1.	98	15	15 %
2.	89	23	26 %
3.	99	12	12 %
4.	98	17	17 %
5.	93	13	14 %
6.	103	13	13 %
7.	104	11	11 %
8.	95	11	12 %
9.	63	11	17 %
I alt	931	144	15 %